

110 let Aljaževega stolpa

Slavje na Kredarici

✍ in 📷 Tone Škarja

Počastitev stodesetletnice Aljaževega stolpa se je organizatorjem, Planinski zvezi Slovenije, kranjskogorski občini, planinskima društvoma Ljubljana Matica in Mojstrana ter slovenski Cerkvi, posrečila bolje, kot si je bilo mogoče misliti. Pokazalo se je, da si Jakoba Aljaža ni treba »deliti« po dejavnostih. Na vsakem področju je storil dovolj, naj si bo na planinskem z graditvijo koč in potov, na cerkvenem kot dober dušni pastir, na lokalnem kot organizator krajevnega društvenega življenja, na narodnostnem kot zaveden Slovenec in ne nazadnje še kot glasbenik. Ena dejavnost je podpirala drugo, med njimi ni bilo nasprotij, saj je bil Aljaž celovita in v sebi skladna osebnost. Tako je zlahka deloval državotvorno – to je pri Slovencih še danes redka, čeprav zelo potrebna lastnost; veliko raje se delimo kot pa združujemo sile za skupno dobro.

Skupno delo, dobra organizacija in tudi usoda so poskrbeli, da je dogajanje ob tem jubileju preseglo prvotni namen in da ni bilo skupno le slavje, pač pa tudi delovanje za sedanje dobro.

Uradno se je slavje začelo s sveto mašo pred kapelico Marije Snežne na Kredarici v soboto, 6. avgusta, ob 11. uri. Daroval jo je slovenski metropolit in ljubljanski nadškof monsignor Alojz Uran ob somaševanju sedanjega dovškega župnika Franceta Urbanije in drugih duhovnikov. K besedi je bil povabljen predsednik PZS Franci Ekar, ki se je zahvalil nadškofu za to zgodovinsko priložnost, čestital županu Kranjske Gore Juriju Žerjavu za občinski praznik (ki je vezan na datum postavitve Aljaževega stolpa), pozdravil Janeza Janšo, predsednika slovenske vlade, Franca Cukjatića, predsednika parlamenta, ameriškega veleposlanika v Sloveniji Thomasa Robertsona ter seveda druge častne goste, nastopajoče umetnike, reševalce, markaciste in planince na splošno. Slovesno maševanje so popestrili pritrkovalci Rovtarski penkarji, obrtniški mešani pevski zbor Notranjske (zborovodja

Med maševanjem nadškofa Urana na Kredarici.

Anton Belec,
graditelj stolpa

Janez Gostiša), svetovno priznani tenorist Janez Lotrič ob spremljavi organista iz vatikanske katedrale svete Cecilije Toneta Potočnika in baritonist ljubljanske opere Marko Kobal ob spremljavi Tomaža Plahutnika.

Prav te dni je Tomaž Humar v južni steni Nanga Parbata čakal na rešitev na tak ali drugačen način. Nadškof in dovški župnik sta vse navzoče pozvala k molitvi zanj, politične poteze pa so potegnili slovenska vlada, PZS, GRS prek organizacije IKAR, ameriški veleposlanik in drugi. Tako je bilo slavje na Kredarici pomemben sprožilec reševanja slovenskega alpinista predvsem na mednarodni, torej politični ravni.

Napoved slabega vremena za nedeljo, 7. avgusta – torej na samo obletnico – je povzročila, da je bila slovesnost ob stolpu na vrhu Triglavu takoj po maši. »Bil je resnično vrh na vrhu,« je

rekel predsednik PZS Franci Ekar. Izkoristil je priložnost in Janezu Janši kar tam izročil spominsko priznanje za vzpon po Čopovem stebri, ki ga je opravil pred 19 leti. Ameriški veleposlanik je ob prvem vzponu na Triglav doživel običajni krst, ob nagovorih predsednika slovenske vlade in PZS sta zapela Janez Lotrič in Marko Kobal in še celo megle so se razkadile. Ob naštetih in Francu Cukjatiju so bili na vrhu še gorski reševalci, markacisti (ki so prejšnje dni obnovili in popravili triglavske poti), vodniki in drugi podjetnejši planinci, ki se niso ustrašili vremena. Slovesnosti se je udeležil tudi Marko Bradač, pravnuk kleparja Belca, ki je stolp izdelal.

Spominski planinski večer na Kredarici je bil kulturni dogodek. Vodila ga je gospa Rada Polajnar, tudi sama pesnica, nastopali pa so še pevci moškega pevskega zbora Razpotje (zborovodja Lojze Bajc), dramska recitatorja (poleg vsega drugega) Tone in Jernej Kuntner, organist Tone Potočnik, baritonist Marko Kobal in tenorist Janez Lotrič. Ker so bili na večeru prav vsi častni gostje (razen nadškofa), je pogovor nanesel tudi na širšo planinsko-družbeno problematiko. Predsednik Ekar je poudaril pogoj države, da pomoč društvom veže na deljeni prenos lastniške pravice na državo, s predsednikom Antonom Jegličem se je govorilo o sodelovanju med GK Skala in PZS, omenjena je bila

73-	1894	Stupnja med Lakijske zvonice	bas
74-	1894	Seliv	.
75-	1894	Smarjane	.
76-	1894	Seliv pri Filipovcih	.
77-	1895	Sp. Gornjagorje	.
78-	1895	Lakaj pri Komarju	.
79-	1895	Laka Kolovca	.
80-	1895	Stena Janca pri Laki	.
81-	1895	Mjatev stolp na Triglavu	.
82-	1895	Šentkovičova vodna	.
83-	1895	Podoba. vz. Korosko	.
84-	1895	Erivak	.
85-	1896	Sp. Gornjagorje	.
86-	1897	La. Kol. Podgorje	.
86-	1897	Šaranci	.
88-	1896	Uršulinski stolp	bas
89-	1896	Obroglje pri Sp. Gornjagorju	.
90-	1896	Podgorje	.
91-	1896	Logje Gorice	.
92-	1896	Kol. V. P. Kolovca	.
93-	1896	Sp. Gornjagorje	bas
94-	1896	.	.

95-	1896	Stupnja med Lakijske zvonice	bas
96-	1896	Triglavska kapela	bas
97-	1896	Smarjane	bas
98-	1897	Todice zvonice	bas
99-	1897	Sp. Gornjagorje	bas
100-	1897	Lakaj pri Komarju	bas
101-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
102-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
103-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
104-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
105-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
106-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
107-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
108-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
109-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
110-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
111-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
112-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
113-	1897	Podoba. vz. Korosko	.
114-	1897	Podoba. vz. Korosko	.

Izsek iz knjige naročil kleparja Belca, kjer je vpisan tudi Aljažev stolp.

Predsednik PZS Franci Ekar, predsednik slovenske vlade Janez Janša in ameriški veleposlanik Thomas Robertson

morebitna graditev postojanke na zahodni strani Triglava (Zaplanja, Triglavski podi), stekla pa je tudi mednarodna akcija za reševanje Tomaža Humarja iz Rupalske stene v Nanga Parbatu (končna odločitev je bila v rokah predsednika pakistanske države in nikjer drugje).

Najvišji napis naših gora

Kovinska zastavica na vrhu Aljaževega stolpa, ki nas spominja na njegovo častitljivo starost. Res pa je, da vrha Aljaževega stolpa ni vsa leta krasil ta znak, temveč so ga vmes prilagajali tudi političnim potrebam. ◦

Na koncu se je predsednik Franci Ekar ob vseh že naštetih zahvalil postaji GRS Mojstrana in načelniku Dušanu Polajnarju za red in varnost, PD Ljubljana Matica za oskrbo in organizacijo, obrambnemu ministrstvu za potrebne prevoze s helikopterji, novinarjem za medijsko pokrivanje dogodka, markacistom za varno urejene poti. Izrazil je upanje, da bo Aljažev stolp, spomenik kulturne dediščine prve kategorije, tudi uradno izročen v last in upravljanje pravnim naslednikom Slovenskega planinskega društva, ki mu ga je Jakob Aljaž izročil pred 110 leti. S tem se je končalo zadnje pomembnejše slavlje med obletnicami, ki jih je letos počastila PZS: 110 let Planinskega vestnika, 60 let prvega vzpona po Čopovem stebru, 110 let Aljaževega stolpa in 30 let prvega slovenskega pristopa na osemtisočak (Makalu).

P. S.: Ker bo podobnih slavij še nekaj, bi morala PZS razmisliti o dvigu svojega protokola na raven, primerno dogodku in gostom. Planinstvo ne simbolizira le domačnosti in družabnosti, temveč tudi resnost in višino. ◦

